

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням ВЧЕНОЇ РАДИ Харківської
державної академії дизайну і мистецтв

«___» _____ 2021 р., протокол № ___

Голова вченої ради, ректор

_____ Олександр СОБОЛЄВ

ОСВІТНЬО–НАУКОВА ПРОГРАМА

«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Третього рівня вищої освіти

ПРОЕКТ

за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

галузі знань 02 Культура і мистецтво

СВО: доктор філософії

Введено в дію ___ 2021 р.

(наказ від _____ 2021 р. № ___)

Харків — 2021 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Проректор

з науково-дослідної роботи _____ Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

Кафедра теорії та історії мистецтв

В. о. завідувач кафедри _____ Валентина СУШКО

**Кафедра реставрації та експертизи
творів мистецтва**

В. о. завідувач кафедри _____ Анатолій ДОЛУДА

**Кафедра соціально-гуманітарних
дисциплін**

В. о. завідувач кафедри _____ Володимир ТАРАСОВ

**Кафедра педагогіки, іноземної
та української філології**

Завідувач кафедри _____ Тетяна ЄРМАКОВА

ПЕРЕДМОВА

Проект ОНП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація галузі знань 02 Культура і мистецтво (СВО: доктор філософії) 2021 року розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

Розроблено проектною групою у складі:

ШУЛКА Вячеслав Вікторович—кандидат мистецтвознавства, доцент, гарант освітньо-наукової програми.

СОКОЛЮК Людмила Данилівна — доктор мистецтвознавства, професор

ПАВЛОВА Тетяна Володимирівна — доктор мистецтвознавства, професор.

Зовнішні рецензенти:

Відгуки представників професійних асоціацій/роботодавців:

Освітня програма запроваджена з 2016 року.

Зміни до ОНП внесені у 2020 році

1. Профіль освітньо-наукової програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (PhD) з мистецтвознавства
Офіційна назва освітньої програми	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Академічна довідка, 44 кредити ЄКТС, термін навчання за ОНП 2,5 роки (повний термін підготовки аспіранта – 4 роки)
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень
Передумови	Повна вища освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Запроваджена у 2016 році
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ksada.org/4aspirant.html
2 – Мета освітньої програми	
	<p>Головною метою є формування фахових компетентностей, які скеровані на:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідження теоретичного дискурсу; історичного розвитку та сучасного стану мистецької культури та реставраційній діяльності, наукових засад мистецького та реставраційного процесу, методи та методики створення мистецького продукту та реставрації творів мистецтва; – запровадження результатів наукових досліджень у освітньо-наукову, соціальну та комунікативну сферу; – застосовувати результати наукових досліджень у викладацькій та дослідницькій діяльності
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань — 02 Культура і мистецтво, спеціальність — 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Напрями наукових досліджень зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація:</p> <ul style="list-style-type: none"> – образотворче, декоративне мистецтво та реставрація творів мистецтва у системі художньої культури; – проблеми генези та еволюції стилів і напрямків в образотворчому / декоративному мистецтві, їх світоглядне підґрунтя, зв'язок з іншими видами мистецтва (театр, музика, література і т. п.); – історико-теоретичні проблеми розвитку окремих видів і жанрів

	<p>образотворчого / декоративного мистецтва;</p> <ul style="list-style-type: none"> – особливості національної інтерпретації художніх стилів, напрямків образотворчого / декоративного мистецтва; – станковий і монументальний живопис (прийоми та засоби вирішення художніх творів); живописні техніки та технологія живопису; – станкова та монументальна скульптура; монументально-декоративна скульптура та її функціонування в архітектурних і садово-паркових ансамблях; – станкова та книжкова графіка (особливості художньої мови та технічної складової); – роль і значення книжкової графіки в інтерпретації змісту літературного твору та як елементу книги — єдиного художньо-поліграфічного організму; прикладна графіка; плакат; графічні техніки; – театральньо-декоративне мистецтво; – загальноестетичні проблеми теорії та історії образотворчого / декоративного мистецтва; – дослідження творів сакрального мистецтва; – атрибуція й експертиза пам'яток мистецтва; – теорія і історія реставрації; – реставрація, консервація, відновлення пам'яток мистецтва; – вивчення історичних закономірностей розвитку гончарства, виробів зі скла тощо; поєднання утилітарних та естетичних функцій, їх зв'язку з архітектурною композицією; – вивчення традицій та способів відтворення та розвитку декоративно-ужиткового мистецтва; їх осмислення у фольклорній практиці, трансформації в урбанізованому середовищі, їх функцій в архітектурному екстер'єрі та інтер'єрі, їх побутового використання виробів з дерева та з інших видів целюлози; – вивчення ткацтва, шитва, процедур та продукції ремісничого текстильного виробництва, крою одягу, композиції килимів, рушників та інших предметів з текстильних матеріалів, використання виробів з них; – дослідження загальних закономірностей орнаментальної мови декору художніх виробів; – образотворче / декоративне мистецтво в проблемі синтезу мистецтв; – історія та теорія мистецтвознавства і художньої критики.
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливість програми ґрунтується на формуванні узагальнюючого та системного бачення генези сучасних наукових досліджень. Програма спрямована на пошук нових методів наукового аналізу проблем образотворчого та декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва; формування дослідницьких компетентностей, що передбачають інтерпретацію мистецького процесу, його переосмислення та актуалізації; розуміння процесу створення мистецького продукту та реставрації національного надбання; розширення меж традиційної джерельної бази мистецтвознавчих досліджень. Програма спрямовує на пошук векторів розвитку мистецтвознавчої науки в галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва, де окремою складовою є заохочення до наукового прогнозування нових форм мистецького аналізу, етики реставрації творів мистецтва</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Здобути компетенції дозволяють доктору філософії з галузі мистецтвознавства реалізовувати функції викладання (науково-педагогічна діяльність в закладах вищої освіти, коледжах як структурних підрозділів ЗВО) та дослідницькі функції (посади наукових дослідників державних наукових установ, лабораторій, галузевих академій тощо). Підготовка доктора філософії передбачає можливість здійснення організаційно-управлінських функцій у галузі вищої освіти та науки відповідного профілю.
Подальше навчання	Можливість написання докторської дисертації
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комплексне поєднання лекційних, семінарських та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів тощо. Під час навчання аспірантом здійснюється науково-дослідницька робота, пов'язана із написанням наукових статей, тез, підготовки доповідей та оформленням результатів дослідження у вигляді дисертації.
Оцінювання	Докторський іспит зі спеціальності, екзамени, заліки, поточний контроль
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної дослідницько-інноваційної художньої та реставраційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань щодо образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації:
Спеціальні (фахові) компетентності СК	СК1. Застосовувати механізми аналізу та знання сучасного стану наукової літератури за обраною спеціальністю СК2. Здатність орієнтуватися у сучасному теоретичному дискурсі образотворчого та декоративного мистецтва; знатися на процесі їх історичного розвитку СК3. Здатність застосовувати знання з історії сучасного зарубіжного та вітчизняного мистецтва, орієнтуватися у практиках сучасного художнього процесу, його теоретичному дискурсі СК4. Здатність володіти знаннями з історії реставрації творів мистецтва, розуміти процеси дослідження мистецьких творів, здійснювати експертизу художніх творів та обґрунтовувати (за потребою) вибір методики їхньої реставрації.
Загальнонаукові (філософські) компетентності ЗК	ЗК1. Володіння знаннями у професійній галузі, науковим апаратом та культурним кругозором рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії, осмислення основних категорій мистецтва в аспекті філософської парадигми. ЗК2. Здатність володіти знаннями з теорії розвитку вітчизняної та зарубіжної культури, мистецтва та реставрації, аналізувати історичні та формувати нові культурологічні моделі
Дослідницькі компетентності ДК	ДК1. Здатність аналізувати та виявляти наукові проблеми, формувати наукові питання та в сфері мистецької діяльності. ДК2. Здатність до формування методологічних основ наукового дослідження, отримання достовірного результату, вирішувати професійні питання усіх етапів процесу наукового дослідження. ДК3. Здатність до застосування знання на практиці, планувати власну науково-педагогічну діяльність, обирати оптимальні та дієві методи викладання. ДК4. Здатність формулювати та презентувати наукові результати дослідження відповідно до сучасних вимог наукового середовища. ДК5. Здатність до комунікації та взаємодії у міжкультурному просторі, організації та забезпечення навчального процесу.

	ДК6.Здатність до керівництва науковими проектами та формулювати пропозиції щодо міжнародного наукового співробітництва
Мовні компетентності МК	МК1.Здатність представляти наукові результати державною та іноземною мовою, спроможність спілкування у міжкультурному середовищі
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН1. Володіти професійними знаннями, науковим і культурним кругозором рівня наукового ступеня доктора філософії; осмислювати основні категорії мистецтва в аспекті філософської парадигми.</p> <p>ПРН2. Володіти методологією і методами наукового аналізу у сфері мистецької та реставраційної діяльності; компетентно вирішувати професійні питання процесу наукового дослідження.</p> <p>ПРН3. Застосовувати знання з методології, методики та практики процесу наукового дослідження; володіти основами аналізу науково-теоретичних досліджень; застосовувати методику формування змістових та структурних складових дослідження.</p> <p>ПРН4. Представляти наукові результати дослідження іноземною мовою; оперувати термінологічним апаратом.</p> <p>ПРН5. Знати теорії розвитку вітчизняної та зарубіжної культури, мистецтва та реставрації; застосовувати в аналітичній діяльності закономірності культурологічного моделювання.</p> <p>ПРН6. Відповідно до сучасних вимог оформлювати результати дослідження; представляти науковій спільноті результати дослідження у вигляді наукових публікацій; презентувати результати дослідження на наукових конференціях.</p> <p>ПРН7. Моделювати навчальний процес з урахуванням міжкультурної специфіки аудиторій; Організувати педагогічну взаємодію.</p> <p>ПРН8. Вміти керувати науковими проектами; надавати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень.</p> <p>ПРН9. Орієнтуватися в процесі становлення та розвитку сучасної мистецької та реставраційної практики, застосовувати механізми її аналізу; знати сучасний стан наукової літератури за обраною спеціальністю.</p> <p>ПРН10. Знати основні концепції, теоретичні та практичні проблеми історії розвитку мистецької та реставраційної діяльності.</p> <p>ПРН11. Планувати власну науково-педагогічну діяльність. Обирати оптимальні та ефективні методи викладання матеріалу.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Професорсько-викладацький склад відповідає кадровим вимогам чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Частка тих науково-педагогічних працівників, хто має науковий ступінь та/або вчене звання — 100%; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора — 66,6%
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Лекційні аудиторії із мультимедійним обладнанням. Лабораторії та майстерні за фахом.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	На офіційному сайті ХДАДМ в розділі «Аспірантура» розміщено освітню програму, навчально-методичне забезпечення включно з силабусами освітніх компонент, а також всю необхідну інформацію для аспірантів та абітурієнтів. Бібліотечний ресурс: інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу рідкісними виданнями; читальний зал підключено до мережі Інтернет.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	

Міжнародна кредитна мобільність	На основі партнерського контракту між ХДАДМ та Державною академією образотворчих мистецтв м. Єреван (Вірменія)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП			
<i>Спеціальні (фахові) навчальні складові (СНС)</i>			
СНС 1	Сучасні проблеми образотворчого та декоративного мистецтва	5	іспит
СНС 2	Сучасні проблеми реставрації та експертизи творів мистецтва	3	диф.залік
<i>Загальнонаукові (філософські) навчальні складові (ЗНС)</i>			
ЗНС 1	Філософія мистецтва	4	іспит
<i>Дослідницькі навчальні складові (ДНС)</i>			
ДНС 1	Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства	3	залік
ДНС 2	Теорія і практика редагування наукового тексту	3	залік
ДНС 3	Організація наукової діяльності	3	залік
ДНС 4	Моделювання педагогічної діяльності	3	залік
ДНС 5	Педагогічний практикум	3	залік
<i>Мовні навчальні складові (МНС)</i>			
МНС 1	Іноземна мова в науковій діяльності	6	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент		33	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП			
<i>Вибірковий блок 1</i>			
ВБ 1.1	Теорія і історія сучасного мистецтва	4	диф. залік
ВБ 1.2	Сучасний художній процес	4	диф. залік
ВБ 1.3	Проблеми етнічного та національного в мистецтві	4	диф.залік
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1	Теорія і практика культурологічного моделювання	4	залік
ВБ 2.2	Мистецтво в контексті сучасного культурного процесу	4	залік
ВБ 2.3	Естетичні проблеми дизайну	4	залік
<i>Вибірковий блок 3</i>			
ВБ 3.1	Культура наукової мови	3	залік
ВБ 3.2	Історія реставрації	3	залік
ВБ 3.3	Проблемні питання сучасного мистецтвознавства	3	залік
ВБ 3.4	Проектно-грантова діяльність	3	залік
ВБ 3.5	Арт-ринок і художня культура	3	залік
ВБ 3.6	Психологія реклами	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент ГД		11	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		44	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

	I курс		II курс		III курс		IV курс	
	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ОК 1					ДІ			
ОК 2					ДІ			
ОК 3								
ОК 4								
ОК 5								
ОК 6								
ОК 7								
ВБ 1.1					ДІ			
ВБ 1.2					ДІ			
ВБ 1.3					ДІ			
ВБ 2.1								
ВБ 2.2								
ВБ 3.1								
ВБ 3.2								
ВБ 4.1								
ВБ 4.2								
ВБ 4.3								
ВБ 5.1								
ВБ 5.2								
ВБ 5.3								

ДІ – докторський іспит

2.3. Структура науково-дослідницької роботи аспіранта*

Науково-дослідницька робота аспіранта	Навчально-теоретична підготовка аспіранта
I рік	
<i>Перший семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Подання заявки на тему дисертаційного дослідження 2. Затвердження теми дисертаційного дослідження 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Визначення актуальності предмету, об'єкту дослідження, обрання методів та формування структури дисертації 5. Звіт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії
<i>Другий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Написання плану-проекту дисертації 2. Аналіз науково-теоретичних досліджень та фахової літератури 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 5. Звіт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії
II рік	

Науково-дослідницька робота аспіранта	Навчально-теоретична підготовка аспіранта
<i>Третій семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз інформаційних джерел та наукової літератури і написання першого розділу 2. Збір матеріалу за темою дослідження 3. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 4. Звіт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії.
<i>Четвертий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Завершення роботи над першим розділом. 2. Узагальнення методології дослідження. 3. Збір та аналіз матеріалу за темою дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 6. Звіт. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування аудиторних занять. 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії.
III рік	
<i>П'ятий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у закордонних фахових наукових виданнях, зокрема, що включені до міжнародних наукометричних баз цитування Scopus/WOS. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проходження педагогічного практикуму. 2. Складання докторського іспиту (ДІ) зі спеціальності. 3. Складання заліку з педагогічного практикуму.
<i>Шостий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт. 	
IV рік	
<i>Сьомий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Завершення роботи над третім розділом та загальними висновками дисертаційного дослідження. 2. Оформлення результатів дослідження відповідно до сучасних вимог наукового середовища. 3. Робота над візуальним матеріалом дисертаційного дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Обговорення дисертації на засіданнях кафедр. 6. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 7. Розгляд роботи на розширеному засіданні випускової кафедри. 	
<i>Восьмий семестр</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Коригування тексту дисертації згідно з зауваженнями розширеного засідання випускової кафедри. 2. Отримання висновку від сертифікованої системи щодо відсутності фактів плагіату. 3. Отримання висновку наукового керівника. 4. Подання заявки щодо отримання академічної довідки про виконання плану ОНП. 5. Подання заявки щодо проведення попередньої експертизи наукової роботи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. 	

* За погодженням із рішенням наукового керівника, структура науково-дослідницької роботи аспіранта може зазнати певних змін в залежності від індивідуальної траєкторії його підготовки.

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої-наукової програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація проводиться у формі публічного захисту дисертаційної роботи на засіданні спеціалізованої ради закладу вищої освіти, відповідно до постанови КМУ від 6 березня 2019 р. № 167 «Про

